

Recenzia

Houk, V., Klee, R. & Tanaka, H. 2014. Atlas of freshwater centric diatoms with a brief key and descriptions. Part IV. Stephanodiscaceae B: *Stephanodiscus*, *Cyclostephanos*, *Pliocenicus*, *Hemistephanos*, *Stephanocostis*, *Mesodictyon* & *Spicaticribra*.

In: Pouličková, A. (ed.). Fottea 14 Supplement, 529 pp. Cena: 149 € plus poštovné a balné (14 €) zo zdroja Klee-Blatt (<http://klee-blatt.eu/english/products>).

Horúcou diatomologickou novinkou je štvrtý diel Atlasu o sladkovodných centrických rozsievkach s krátkymi určovacími kľúčom a opismi. Knižná publikácia je výsledkom dlhoročnej úspešnej a neúnavnej spolupráce českého (V. Houk), nemeckého (R. Klee) a japonského diatomológa (H. Tanaka). Vznikla v edícii českého časopisu Fottea (<http://fottea.czechphycology.cz/>), dostupná je zatiaľ iba na internetovej stránke Klee-Blatt (<http://klee-blatt.eu/english/products/>).

Obsiahla kniha (529 strán) v anglickom jazyku nadväzuje na predchádzajúce tri diely Atlasu o sladkovodných rozsievkach z tried Melosiraceae, Orthosiraceae, Paraliaceae, Aulacoseiraceae a Stephanodiscaceae (Houk 2003, Houk & Klee 2007, Houk, Klee & Tanaka 2010). Ako už naznačuje názov Stephanodiscaceae B, atlas je venovaný ďalším rodom tejto triedy s najčastejšie sa vyskytujúcimi zástupcami (7 rodov, 68 taxónov). Vzorky pochádzajú zo súkromných zberov, pričom rozsievky boli porovnané s archívnyim materiálom z diatomologických svetových zbierok, v mnohých prípadoch s typovým materiálom.

Formálna úprava je obdobná ako v predchádzajúcich atlasoch: za úvodom je zaradená klasifikácia tried Thalassiosiraceae, Skeletonemaceae a Stephanodiscaceae, s recentnými alebo fosílnymi rozsievkami. Všeobecná časť je stručná, tvorí ju slovník s najdôležitejšími výrazmi používanými pri opise schránok a určovací kľúč. Ďalej nasledujú opisy vybraných taxónov s jednotnou koncepciou opisu pre všetky diely atlasov, z toho je 11 nových pre vedu (vrátane 1 nového rodu). Pre autorský kolektív charakteristická precíznosť spracovania a dokumentácie rozsievkového materiálu vo svetelnom, v rastrovom elektrónovom mikroskope, prípadne transmisnom mikroskope, je čitateľná na 1690 mikrofotografiách zoradených do 223 tabúl. Veľmi cenné sú sprievodné autorské komentáre a postrehy aj pri hodnotení typového materiálu (vrátane 41 kresieb – ikonotypov). Zaradenie typového materiálu je kľúčové pri riešení taxonomických otázok. Pri spracovaní nazbieraného materiálu sa autori snažili obsiahnuť aj morfológickú variabilitu študovaných druhov. Poznanky o ich rozšírení a odkazy na príslušnú odbornú literatúru uzatvárajú túto časť knižnej publikácie.

Vysoká kvalita spracovania materiálu, jeho dokumentácia a prevedenie na kvalitný kriedový papier vyvolajú u čitateľa zvedavosť a radosť z poznania ďalšej časti odhaleného mikrosвета rozsievok. Atlas splní svoje poslanie pri súčasnom hodnotení kvality vôd v bežnej hydrobiologickej praxi, odporúčame ho preto najmä pre algologické a hydrobiologické pracoviská.

ALICA HINDÁKOVÁ